

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 maja 2015r.

Powód L. K. pozwem złożonym w dniu 9 maja 2014r. (data prezentaty) domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w W. oraz Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w W. kwoty 8000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż dnia 23 listopada 2013r. podczas posiedzenia Sądu Okręgowego w W. IX Wydziału Penitencjarnego, które miało miejsce w Areszcie Śledczym W. S. Sąd wymierzył powodowi karę dyscyplinarną w postaci umieszczenia go w celi izolacyjnej na okres 28 dni, przy czym wymierzając tę karę nie przedstawił żadnych dowodów ani argumentów, że powód dopuścił się jakiegokolwiek wykroczenia czy też obraży Sąd, a powód wniósł jedynie o pisemne uzasadnienie w/w decyzji Sądu. Sąd Apelacyjny w W. rozpoznając zażalenie powoda, skrócił okres izolacji do 12 dni (które powód już odbył) i w żaden sposób nie wykazał, co było podstawą przetrzymywania powoda w celi izolacyjnej przez 12 dni.

Nadto wymierzona powodowi kara pociągnęła za sobą dalsze konsekwencje: powód został pozbawiony paczki żywnościowej na okres 3 miesiące oraz możliwości dokonywania zakupów artykułów żywnościowych, pozbawiono go również możliwości jakichkolwiek zajęć poza celą, odebrano mu telewizor i odtwarzacz płyt CD. W ocenie powoda wymierzenie mu w/w kary dyscyplinarnej było bezpodstawne, a represje, którym go poddano, miały „bardzo negatywny” wpływ na stan fizyczny i psychiczny powoda.

(pozew k. 1-4)

Pozwany Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 10 września 2014r. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania.

Pozwany wskazał, iż powód złożył wniosek o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary pozbawienia wolności; w czasie posiedzenia w dniu 25 listopada 2013r. powód zaczął komentować wydany w sprawie wyrok i wyszedł z sali i za to naruszenie powagi Sądu został ukarany przez Sąd Okręgowy w W. XI Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń w sprawie o sygn. akt XI Kow 3356/13 karą porządkową w postaci umieszczenia na 28 dni w celi izolacyjnej, która to kara w dniu 6 grudnia 2013r. została przez Sąd Apelacyjny w W. zmniejszona do 12 dni umieszczenia w celi izolacyjnej.

Pozwany wskazał, że postanowienie Sądu Apelacyjnego potwierdziło, że miało miejsce naruszenie powagi Sądu przez powoda. W ocenie pozwanego powód w żaden sposób nie udowodnił, że kara porządkowa umieszczenia w celi izolacyjnej wywarła na jego stan zdrowotny jakikolwiek wpływ, nie wykazał również, czy i kto zastosował wobec niego dodatkowe kary w postaci pozbawienia paczki żywnościowej, możliwości zakupu artykułów żywnościowych oraz dostępu do środków masowego przekazu, brak jest bowiem wzmianki o tych karach w aktach sprawy XI Kow 3356/13.

(odpowiedź na pozew k. 39-42)

Pozwany Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w W. w odpowiedzi na pozew z dnia 24 września 2015r. wniósł o oddalenie powództwa wobec niego i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania.

Pozwany wskazał, iż powód nie udowodnił roszczenia, przedstawiając jedynie swoje twierdzenia, nie wykazał również na jakiej podstawie żąda zadośćuczynienia od w/w pozwanego.

(odpowiedź na pozew k. 61-62)

W toku postępowania pozwani podtrzymali swoje stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód L. K. odbywał karę pozbawienia wolności. W dniu 25 listopada 2013r. na posiedzeniu w Areszcie Śledczym W. S. Sąd Okręgowy w W. XI Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń w sprawie o sygn. akt XI Kow 3356/13 rozpoznając wniosek powoda o warunkowe przedterminowe zwolnienie z wykonania reszty kary pozbawienia wolności postanowił za naruszenie powagi sądu i czynności sądowych na posiedzeniu poprzez zakłócanie swoimi komentarzami przebiegu posiedzenia i niereagowanie na zwróconą uwagę sędziego, nałożyć na powoda L. K. karę dyscyplinarną w wymiarze 28 dni umieszczenia w celi izolacyjnej.

(bezsporne; kopia protokołu z posiedzenia k. 45-47)

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2013r., sygn. akt II AKzW 2064/13, wydanym na skutek odwołania powoda, Sąd Apelacyjny w W. II Wydział Karny zmienił powyższe postanowienie w ten sposób, że skrócił wymiar orzeczonej kary dyscyplinarnej do 12 dni, ustalając jej koniec na dzień 6 grudnia 2013r.

(bezsporne; odwołanie – „skarga” powoda k. 50-52; postanowienie Sądu Apelacyjnego k. 53-54)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej powołane dokumenty i kopie dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony postępowania, oraz w oparciu o okoliczności między stronami bezsporne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie jako nieudowodnione.

W niniejszej sprawie powód dochodził od pozwanych kwoty 8000 zł podnosząc, iż doznał szkody niematerialnej w związku z niezasadnym jego zdaniem ukaraniem go karą dyscyplinarną w wymiarze 28 dni umieszczenia go w celi izolacyjnej zgodnie z postanowieniem Sądu Okręgowego w W., który to wymiar kary dyscyplinarnej został następnie zmniejszony postanowieniem Sądu Apelacyjnego w W. do 12 dni oraz w związku z wymierzeniem mu kar dodatkowych w postaci pozbawienia paczki żywnościowej, możliwości zakupu artykułów żywnościowych oraz dostępu do środków masowego przekazu. Powód zatem dochodził zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostało naruszone może żądać, na zasadach przewidzianych w kodeksie zadośćuczynienia pieniężnego. Dobra osobiste wymienia przykładowo przepis art. 23 k.c., stanowiąc, iż należą do nich w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska.

Na mocy art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W tym wypadku na mocy art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa.

Rozkład ciężaru dowodu kształtuje się według ogólnych reguł dowodzenia wynikających z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten formułuje podstawową regułę rozkładu ciężaru dowodu w sporze cywilnoprawnym, wskazując przede wszystkim, kogo obciążają skutki niepowodzenia procesu dowodzenia (tak zwany ciężar dowodu w znaczeniu materialnoprawnym). W świetle wynikającej z tego przepisu reguły za prawdziwe mogą być w procesie cywilnym przyjęte jedynie te fakty, które zostały udowodnione przez stronę obciążoną ciężarem ich dowodzenia, zaś pominięte powinny zostać te fakty, które przez stronę obciążoną obowiązkiem dowodzenia nie zostały w sposób należyty wykazane. Nie budzi przy tym wątpliwości, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy to stronę powodową obciążała

obowiązek wykazania istnienia roszczenia materialnoprawnego stanowiącego podstawę dochodzonego w tej sprawie żądania zapłaty.

Materialnoprawną zasadę rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) uzupełniają reguły procesowe (w szczególności art. 3 § 1 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c.) nakazujące stronom przejawiać aktywność w celu wykazania wszystkich istotnych okoliczności i faktów, z których wywodzą skutki prawne, w szczególności wskazywać dowody. Obowiązek przedstawiania dowodów odnosi się zarówno do przesłanek dotyczących samej zasadności dochodzonego roszczenia, jak i jego wysokości. Niedochowanie powyższych obowiązków skutkuje ryzykiem przegrania procesu przez stronę, którą obciążał ciężar wykazania okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Wobec powyższego to na stronie powodowej z mocy art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. ciążył obowiązek udowodnienia zasadności oraz wysokości roszczenia. Wskazać w tym miejscu należy, iż pokrzywdzony żądający na podstawie art. 448 k.c. kompensaty krzywdy nie musi dowodzić bezprawności naruszenia dobra osobistego. Wobec brzmienia art. 24 § 1 k.c. to ewentualnie adresat roszczeń musiałby dowieść braku bezprawności naruszeń (por. wyrok SN z 28 lutego 2007 r., V CSK 431/06, OSNC 2008, nr 1, poz. 13).

Powód zatem na mocy art. 6 k.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c. wobec brzmienia art. 24 § 1 oraz art. 448 k.c. winien udowodnić:

- fakt naruszenia dobra osobistego,
- doznanie krzywdy, czyli tzw. szkody niemajątkowej,
- rozmiar krzywdy.

Zaznaczyć trzeba, iż sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96).

Z ciężącego na nim obowiązku dowodzenia powód nie wywiązał się. Nie powołał jakichkolwiek dowodów na poparcie swych twierdzeń, nie składał też żadnych wniosków dowodowych. Nawet przyjmując twierdzenia pozwu za prawdziwe podkreślić należy, iż powód w ogóle nie wskazał, jakie jego dobro osobiste zostało naruszone, wskazując jedynie w pozwie, że „te represje miały bardzo negatywny wpływ na mój stan psychiczny i fizyczny”. Można jedynie domniemywać, że powód przyjmuje, że zostało naruszone jego dobro osobiste w postaci zdrowia. Powód nie udowodnił zatem już samego faktu naruszenia jego dobra osobistego, w ogóle nie wskazując, jakie dobro osobiste mogłoby być naruszone, nie udowodnił również doznania krzywdy. Brak wykazania naruszenia dobra osobistego oraz doznanej krzywdy wyklucza, co oczywiste, również udowodnienie rozmiaru krzywdy. Na marginesie zauważyć należy, iż powód w ogóle nie wykazał, by wymierzono wobec niego kary dodatkowe w postaci pozbawienia paczki żywnościowej, możliwości zakupu artykułów żywnościowych oraz dostępu do środków masowego przekazu.

Mając zatem powyższe na względzie, Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł jak w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 4 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego stosownie do § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

Nieuiszczoną przez powoda opłatę sądową od pozwu Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa jak w punkcie III wyroku stosownie do art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2010, Nr 90, poz. 594).

SSR Izabela Brudnicka

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć powodowi z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia apelacji.

SSR Izabela Brudnicka